Dogfen ir Cyhoedd

CYNGOR SIR YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MON
ISLE OF ANGLESEY CHARITABLE TRUST

16 Ionawr/January, 2019

At : Aelodau Cyngor Sir Ynys Môn fel ymddiriedolwr Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn

Annwyl Aelod,

CYFARFOD O'R YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN

Gofynnir i chwi fod yn bresennol mewn cyfarfod o'r Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn ar **ddydd Mercher, 23 Ionawr 2019 yn Siambr y Cyngor, Swyddfeydd y Cyngor, Llangefni am 2.00 o'r gloch yp** i ystyried y materion a nodir yn y rhaglen atodol.

Yr eiddoch yn gywir,
Dr Gwynne Jones
YSGRIFENNYDD

To : Members of the Isle of Anglesey County Council as Trustee of the Isle of Anglesey Charitable Trust

Dear Member,

MEETING OF THE ISLE OF ANGLESEY CHRITABLE TRUST

Your attendance is requested at a meeting of the Isle of Anglesey Charitable Trust on **Wednesday, 23 January, 2019 to be held at the Council Chamber, Council Offices, Llangefni at 2.00 p.m.,** to consider the matters noted in the attached agenda.

Yours sincerely,
Dr Gwynne Jones
SECRETARY

Ysgrifennydd/Secretary : Dr. Gwynne Jones **Trysorydd/Treasurer :** Mr. Marc Jones

Swyddfa'r Sir/County Offices,
Llangefni, Ynys Môn. LL77 7TW. Tel: (01248) 750057

R H A G L E N

1 **YMDDIHEURIADAU**

2 **COFNODION** (Tudalennau 1 - 4)

Cyflwyno, i'w cadarnhau, gofnodion y cyfarfod a gafwyd ar 12 Rhagfyr, 2018.

3 **DATGANIAD O DDIDDORDEB**

Derbyn unrhyw ddatganiad o ddiddordeb gan unrhyw Aelod neu Swyddog mewn perthynas ag unrhyw eitem of fusnes.

4 **ADRODDIAD BLYNYDDOL 2017/18** (Tudalennau 5 - 26)

Cyflwyno, i'w mabwysiadu, Adroddiad Blynyddol 2017/18.

5 **CYLLIDEB 2019/20** (Tudalennau 27 - 30)

Cyflwyno adroddiad gan y Trysorydd mewn perthynas â'r uchod.

6 **CYLLID YN Y DYFODOL URDD GOBAITH CYMRU A FFERMWYR IFANC MÔN** (Tudalennau 31 - 34)

Cyflwyno adroddiad gan y Trysorydd mewn perthynas â'r uchod.

Pwyllgor Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 12 Rhagfyr 2018

PRESENNOL:	T Ll Hughes MBE (Cadeirydd) R O Jones (Is-gadeirydd) R Dew, John Griffith, Richard Griffiths, K P Hughes, Vaughan Hughes, Carwyn Jones, R Ll Jones, A M Jones, G O Jones, R. Meirion Jones, Eric Wyn Jones, Alun W Mummery, Bryan Owen, Bob Parry OBE FRAgS, Dylan Rees, J A Roberts, Alun Roberts, Dafydd Roberts, Margaret Murley Roberts, Nicola Roberts a Robin Williams.
WRTH LAW:	Ysgrifennydd, Trysorydd. **Swyddogion o Gyngor Sir Ynys Môn (cyfeirir atynt yma yn ôl teitl eu swyddi gyda CSYM)** Swyddog Pwyllgor (MEH).
YMDDIHEURIADAU:	Lewis Davies, Glyn Haynes, Llinos Medi Huws, Shaun James Redmond, P S Rogers, Dafydd Rhys Thomas ac Ieuan Williams.
HEFYD YN BRESENNOL:	Dim

---

1 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Yn ystod y drafodaeth datganodd Mr Aled M Jones ddiddordeb sy'n rhagfarnu mewn perthynas â Ffermwyr Ifanc Ynys Môn, ond yn dilyn derbyn cyngor cyfreithiol roedd modd iddo gymryd rhan yn y drafodaeth ond gadawodd y cyfarfod yn ystod y bleidlais ar y mater.

2 COFNODION

Cadarnhawyd bod cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 18 Medi, 2018 yn gywir.

3 ADRODDIADAU IS-BWYLLGORAU'R YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL

Pwyllgor Buddsoddi a Chontractau

Cadarnhawyd cofnodion y Pwyllgor Buddsoddi a Chontractau a gynhaliwyd ar 6 Tachwedd, 2018.

4 GRANTIAU MAWR - DIWEDDARIAD

Cyflwynwyd – adroddiad wedi ei ddiweddaru gan y Trysorydd ynglŷn â statws y grantiau mawr a ddyfarnwyd yn 2017 a 2018.

Adroddodd y Trysorydd fod deuddeg o grantiau mawr wedi cael eu dyrannu yn 2017/18 a phedwar ar ddeg yn 2018/19. Roedd yr adroddiad yn cynnwys manylion am wariant a lefel y grantiau a hawliwyd hyd yma.

PENDERFYNWYD derbyn yr adroddiad.

5 PROSES DDYFARNU GRANTIAU MAWR

(Yn ystod y drafodaeth, datganodd y Cynghorydd Aled M Jones ddiddordeb mewn perthynas â Ffermwyr Ifanc Ynys Môn, ond yn dilyn derbyn cyngor cyfreithiol roedd modd iddo gymryd rhan yn y drafodaeth ond gadawodd yr ystafell yn ystod y bleidlais ar y mater).

Cyflwynwyd – adroddiad gan y Trysorydd mewn perthynas â'r broses ar gyfer dyrannu grantiau mawr, yn cynnwys penderfynu ar lefel y cyllid sydd ar gael a'r broses ar gyfer monitro grantiau a ddyfarnwyd.

Adroddodd y Trysorydd fod yr Ymddiriedolaeth wedi dyfarnu grantiau mawr ers 2016 gyda gwahoddiad agored i sefydliadau gyflwyno ceisiadau am gymorth. Yn 2018, derbyniwyd cyfanswm o 34 o geisiadau ac roedd 14 sefydliad yn llwyddiannus, gan dderbyn grantiau o rhwng £6,000 a £66,414 gyda chyfanswm grantiau o £349,768 yn cael eu dyfarnu. Nododd y Trysorydd, gan nad yw'r Ymddiriedolaeth Elusennol bresennol yn cyflogi ei staff ei hun mae cyfyngiad ar yr hyn y gellir ei gyflawni ac mae'n debyg mai dosbarthu grantiau yn y modd hwn yw'r gorau y gall yr Ymddiriedolaeth ei wneud o ystyried yr adnoddau presennol. Bydd sefydlu Sefydliad Corfforedig Elusennol (SCE) yn caniatáu i'r Ymddiriedolaeth ailystyried sut mae'n defnyddio ei chronfeydd er mwyn cyflawni'r budd mwyaf i bobl Ynys Môn.

Cynhaliwyd cyfarfod o'r Pwyllgor Buddsoddi a Chontractau ar 6 Tachwedd 2018 ac ar ôl ystyried perfformiad y portffolio buddsoddi yn ystod y 12 mis blaenorol a'r risgiau ynghyd â'r angen i gynnal gwerth y gronfa ar lefel sy'n cynhyrchu digon o incwm blynyddol, argymhellodd y Pwyllgor y dylai'r swm sydd ar gael ar gyfer grantiau mawr barhau ar yr un lefel ag yn 2018, h.y. £350k.

Gofynnodd yr Ysgrifennydd a oedd yr Ymddiriedolaeth Elusennol yn dymuno ystyried ceisiadau gan Urdd Gobaith Cymru a Ffermwyr Ifanc Ynys Môn fel rhan o'r Cynllun Dyfarnu Grantiau Mawr gan fod y trefniant i gyllido'r sefydliadau hyn yn dod i ben yn 2019. Ym mis Mehefin 2014 penderfynodd yr Ymddiriedolaeth Elusennol roi grant o £40k y flwyddyn i Urdd Gobaith Cymru a grant o £30k y flwyddyn i Ffermwyr Ifanc Ynys Môn, am gyfnod o 5 mlynedd i'r ddau sefydliad. Ychwanegodd yr Ysgrifennydd y gallai'r Ymddiriedolaeth Elusennol ystyried cyllido'r sefydliadau hyn am flwyddyn ychwanegol nes bydd y SCE wedi cael ei sefydlu.

Mynegodd rhai Aelodau o'r Ymddiriedolaeth Elusennol bryder na chyfeiriwyd at y sefydliadau hyn yn yr adroddiad. Er yn derbyn bod y ddau sefydliad yn hollbwysig o ran cynnig cyfleoedd i bobl ifanc gymryd rhan mewn cystadlaethau a gweithgareddau, ystyriwyd y dylid ymdrin â phob sefydliad yn gyfartal yn ystod y broses dyfarnu grantiau. Yn dilyn trafodaeth, cytunwyd y dylid cyflwyno adroddiad i gyfarfod yr Ymddiriedolaeth Elusennol ym mis Ionawr 2019 er mwyn trafod opsiynau ar gyfer cyllido Urdd Gobaith Cymru a Ffermwyr Ifanc Ynys Môn yn y dyfodol.

PENDERFYNWYD :-

- **Dyrannu grantiau mwy eto yn 2019 a bod yr SCE, unwaith y bydd wedi ei sefydlu, yn adolygu a ddylid parhau i ddyfarnu grantiau mwy o 2020 ymlaen.**
- **Dyrannu swm o £350,000, fel yr argymhellir gan y Pwyllgor Buddsoddiadau a Chontractau, i gyllido'r grantiau mwy yn 2019.**
- **Gwahodd ceisiadau ar unwaith gyda dyddiad cau o 31 Ionawr 2019 ar gyfer cyflwyno'r ceisiadau.**
- **Bod y Pwyllgor Adfywio yn ystyried y ceisiadau a dderbyniwyd yn ei gyfarfod ar 13 Chwefror 2019, gan ddilyn y meini prawf a nodir ym mharagraffau 5.1 a 5.2 o'r adroddiad hwn, gydag argymhellion y Pwyllgor hwn yn cael eu hystyried gan yr Ymddiriedolaeth lawn ar 16 Ebrill 2019.**

- **Bod adroddiad yn cael ei gyflwyno i gyfarfod yr Ymddiriedolaeth Elusennol ym mis Ionawr 2019 ynglŷn ag a ddylid dyrannu arian grant i Urdd Gobaith Cymru a Ffermwyr Ifanc Ynys Môn.**

6 CAU ALLAN Y WASG A'R CYHOEDD

PENDERFYNWYD mabwysiadu'r canlynol :-

"O dan Adran 100(A)(4) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972, cau allan y wasg a'r cyhoedd o'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitem a ganlyn oherwydd gallai olygu datgelu gwybodaeth eithriedig fel y'i diffinnir ym Mharagraff 12, Rhan 1 o Atodlen 12A i'r Ddeddf honno a'r Prawf Budd y Cyhoedd sydd ynghlwm."

7 PWYLLGOR NEUADD BENTREF LLANDDONA – CAIS AM GRANT MAWR

Cyflwynwyd – adroddiad gan y Trysorydd ynghylch yr uchod.

Cyflwynodd y Trysorydd fanylion materion annisgwyl a gododd o ganlyniad i werthu Neuadd Bentref Llanddona i'r sefydliad. Nododd fod Pwyllgor Neuadd Bentref Llanddona wedi gwneud cais am gyllid ychwanegol gan yr Ymddiriedolaeth Elusennol er mwyn cwblhau gwaith annisgwyl.

Yn dilyn trafodaeth, **PENDERFYNWYD cymeradwyo grant ychwanegol o £20,354 oherwydd y problemau annisgwyl yn Neuadd Bentref Llanddona.**

8 CAU ALLAN Y WASG A'R CYHOEDD

PENDERFYNWYD mabwysiadau'r canlynol :-

"O dan Adran 100(A)(4) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972, cau allan y wasg a'r cyhoedd o'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitem a ganlyn oherwydd gallai olygu datgelu gwybodaeth eithriedig fel y'i diffinnir ym Mharagraff 12, Rhan 1 o Atodlen 12A i'r Ddeddf honno a'r Prawf Budd y Cyhoedd sydd ynghlwm."

9 CLWB PÊL-DROED BAE CEMAES – CAIS AM GRANT MAWR

Cyflwynwyd – adroddiad gan y Trysorydd ynghylch yr uchod.

Cyflwynodd y Trysorydd fanylion am gostau ychwanegol y prosiect oherwydd nad oedd colofnau'r llifoleuadau yn addas ac felly gwnaed cais am gyllid ychwanegol i ymgymryd â'r gwaith yng Nghlwb Pêl-droed Bae Cemaes.

Yn dilyn trafodaeth **PENDERFYNWYD cymeradwyo grant ychwanegol o £34,948k o ganlyniad i amgylchiadau annisgwyl yng Nghlwb Pêl-droed Bae Cemaes.**

(Ataliodd Mr Alun W Mummery ei bleidlais).

10 CAU ALLAN Y WASG A'R CYHOEDD

PENDERFYNWYD mabwysiadu'r canlynol :-

"O dan Adran 100(A)(4) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972, cau allan y wasg a'r cyhoedd o'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitem a ganlyn oherwydd gallai olygu datgelu gwybodaeth eithriedig fel y'i diffinnir ym Mharagraff 12, Rhan 1 o Atodlen 12A i'r Ddeddf honno a'r Prawf Budd y Cyhoedd sydd ynghlwm."

11 CYMDEITHAS Y BYDDAR GOGLEDD CYMRU – GRANTIAU BACH

Cyflwynwyd – er gwybodaeth, adroddiad gan y Trysorydd mewn perthynas â'r uchod.

PENDERFYNWYD nodi cynnwys yr adroddiad.

Mr T Ll Hughes MBE
Cadeirydd

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN	
Pwyllgor :	**Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn**
Dyddiad :	**23 Ionawr 2019**
Teitl yr Adroddiad :	**Adroddiad Blynyddol 2017/18**
Pwrpas yr Adroddiad :	**I gyflwyno yr Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon Drafft i'w Mabwysiadu**
Adroddiad Gan :	**Trysorydd yr Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn**
Gweithrediad :	**Mabwysiadu'r Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon ac awdurdodi eu cyflwyno i'r Comisiwn Elusennau**

Mae'r archwiliad o'r adroddiad blynyddol a chyfrifon drafft ar gyfer 2017/18 sydd ynghlwm wedi eu cwblhau ac, felly, fe'u cyflwynir i'w mabwysiadu gan yr Ymddiriedolaeth Elusennol.

Gwahoddir yr Ymddiriedolaeth Elusennol i fabwysiadu'r adroddiad blynyddol a'r cyfrifon a gyflwynir, ac i awdurdodi Cadeirydd yr Ymddiriedolaeth i arwyddo'r adroddiad blynyddol a chyfrifon â'r Llythyr o Gynrychiolaeth yr Archwiliad.

R MARC JONES
TRYSORYDD –
YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN **16 IONAWR 2019**

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN

ISLE OF ANGLESEY CHARITABLE TRUST

ADRODDIAD BLYNYDDOL

2017/2018

ANNUAL REPORT

Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn / Isle of Anglesey Charitable Trust
Swyddfa'r Sir / County Offices
LLANGEFNI
Ynys Môn
LL77 7TW

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN

Swyddfa'r Sir

Llangefni

Ynys Môn

LL77 7TW

Rhif Elusen Cofrestredig : 1000818

ADRODDIAD BLYNYDDOL 2017/18

GWYBODAETH GYFREITHIOL A GWEINYDDOL

GWEITHRED YMDDIRIEDOLAETH

Sefydlwyd Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn (Rhif Elusen Gofrestredig 1000818) ar 5 Mehefin 1990 ac mae Gweithred Ymddiriedolaeth gyda'r dyddiad hwn arni yn nodi dyletswyddau, pwerau ac amodau y bydd raid i'r Ymddiriedolaeth gydymffurfio gyda nhw.

YMDDIRIEDOLWR

Unig Ymddiriedolwr Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn yw Cyngor Sir Ynys Môn. Y rhai mewn swydd oedd:-

Cadeirydd	-	Thomas Victor Hughes hyd at 6 Gorffennaf 2017 Trevor Lloyd Hughes MBE o 6 Gorffennaf 2017
Is-Gadeirydd	-	Trevor Lloyd Hughes MBE hyd at 6 Gorffennaf 2017 Richard Owain Hughes o 6 Gorffennaf 2017
Ysgrifennydd	-	Prif Weithredwr y Cyngor: Dr William Owen Gwynne Jones
Trysorydd	-	Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog Adran 151 y Cyngor: Marc Jones
Cyfreithiwr	-	Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) a Swyddog Monitro y Cyngor: Lynn Ball

CYNGHORWYR

Y rhain oedd yn cynghori'r Ymddiriedolaeth yn ystod 2017/18:-

Bancwyr	:	HSBC Cyf Stryd Fawr Llangefni LL77 7LU
Archwilwyr	:	Y Mri W.J.Matthews a'i Fab Cyfrifwyr Siartredig 11 - 15 Y Bont Bridd Caernarfon LL55 1AB
Rheolwyr Buddsoddi:		HSBC Private Bank (UK) Limited 78 James's Street Llundain SW1A 1JB

STRWYTHUR LLYWODRAETHU A RHEOLI

Sefydlwyd Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn gan Gyngor Bwrdeistref Ynys Môn, rhagflaenydd i'r Cyngor Sir, i weinyddu buddsoddiadau a brynwyd gyda'r arian a roddwyd i'r Cyngor pryd yr oedd Shell (UK) Ltd yn rhoi'r gorau i weithio'r Lanfa Olew ym Môn. Rhoddwyd yr arian hwn gan Shell (UK) Ltd dan Ddeddf Seneddol breifat - Deddf Glanfa Môn 1972, sef deddf a oedd yn rhoi dyletswydd ar y Cyngor "i ddefnyddio'r arian yn un swydd er lles Ynys Môn neu ei thrigolion".

Mae gan y Cyngor Sir 30 Aelod etholedig sydd, ar gyfer gweithredu fel Ymddiriedolwr, yn cyfarfod ar wahân i'w cyfarfodydd fel awdurdod lleol. Mae Aelodau etholedig newydd yn cael eu briffio ar amcanion ac ar sut y gweinyddir yr Ymddiriedolaeth. Cefnogir yr holl Aelodau etholedig gan swyddogion y Cyngor, sy'n derbyn hyfforddiant rheolaidd fel rhan o'u swyddi. Cynhelir cyfarfodydd llawn, fel Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn, o leiaf ddwywaith y flwyddyn er mwyn penderfynu ar bolisi ac ar wariant am y flwyddyn. Mae gan yr Ymddiriedolaeth Elusennol dri phwyllgor, gyda phob Aelod o'r Cyngor yn aelod o un ohonynt (a Chadeirydd ac Is-gadeirydd yr Ymddiriedolaeth yn aelodau ex officio o bob un):-

> Pwyllgor Buddsoddiadau a Chontractau, oedd a deg o aelodau yn ystod y flwyddyn. Mae'r Pwyllgor hwn yn gyfrifol am weinyddu buddsoddiadau'r Ymddiriedolaeth trwy'r ymgynghorwyr buddsoddi, am faterion ynglŷn â'r eiddo sydd ym mherchenogaeth yr Ymddiriedolaeth ac am faterion cytundebol eraill.
>
> Pwyllgor Grantiau Cyffredinol, oedd a deg aelod yn ystod y flwyddyn. Mae'n penderfynu ar raglen grantiau blynyddol a gyllidir o gyllideb refeniw'r Ymddiriedolaeth Elusennol a benderfynir gan y corff llawn a'i ddirprwyo i'r Pwyllgor hwn.
>
> Pwyllgor Adfywio, oedd a deg aelod yn ystod y flwyddyn. Yn dilyn penderfyniad i neilltuo cyllid at amcanion adfywio, mae'r Pwyllgor Adfywio yn penderfynu ar grantiau adfywio ac yn monitro cynnydd ar gynlluniau adfywio.

Mae Swyddogion yr Ymddiriedolaeth Elusennol ac, ar adegau, swyddogion eraill y Cyngor Sir, yn rhoi cyngor i'r Ymddiriedolaeth Elusennol yn ei gyfarfodydd. Ychydig o benderfyniadau sydd wedi eu dirprwyo iddynt.

Mae gweithgareddau dyddiol, fel y'u cymeradwyir gan yr Ymddiriedolaeth, yn cael eu gweinyddu ar ran yr Ymddiriedolaeth gan Gyngor Sir Ynys Môn. Mae rhai nodweddion y broses ceisio am grant yn gyffredin i'r Ymddiriedolaeth hon a chronfeydd eraill a weinyddir gan y Cyngor Sir er mwyn hwyluso'r broses i ymgeiswyr.

Mae'r risgiau sylweddol y mae'r Ymddiriedolaeth yn agored iddynt, fel sydd wedi eu hadnabod gan yr Ymddiriedolwr, wedi eu hadolygu a sefydlwyd systemau neu gweithdrefnau i reoli'r risg.

AMCANION A GWEITHGAREDDAU

Cyfyngir amcanion elusennol yr Ymddiriedolaeth i les cyhoeddus a chyffredinol y bobl hynny sy'n byw ar Ynys Môn, yn cynnwys:-

darparu mwynderau a chyfleusterau;
cadwraeth adeiladau;
cadwraeth a gwarchodaeth tir;
gwarchod a diogelu'r amgylchedd.

Cyrhaeddir y nod hwn trwy gyfrannu tuag at wario ar wasanaethau er lles y cyhoedd a thrwy roddi grantiau i gyrff elusennol a gwirfoddol.

Mae'r cyfyngiadau ar ddulliau rhedeg yr Ymddiriedolaeth wedi eu nodi yn y Weithred Ymddiriedolaeth. Y prif bwerau yw hybu amcanion elusennol a gwneud trefniadau i bwrpas rheoli a gweinyddu'r Ymddiriedolaeth fel y tybir yn addas.

Mae gwaddol gan yr Ymddiriedolaeth, y gellid ei wario ar yr amod bod dwy ran o dair o'r aelodau yn cymeradwyo penderfyniad i'r perwyl. Mae wedi mabwysiadu amcan tymor-hir y dylai gwerth y gwaddol dyfu yn ôl chwyddiant. Mae'r incwm buddsoddi yn cyllido rhan o gostau rhedeg Oriel Ynys Môn a rhaglen grantiau blynyddol.

POLISI DYRANNU GRANTIAU

Dyrennir grantiau o'r incwm buddsoddi blynyddol i elusennau, mudiadau gwirfoddol a chyrff lleol eraill ar gyfer prosiectau ar Ynys Môn. Mae rhain ar gyfer grantiau bach (llai na £8,000) ac mae'r Ymddiriedolwr yn gwahoddi am geisiadau gyllid, unwaith y flwyddyn fel arfer, trwy hysbysebu yn y papurau lleol. Gwneir cais trwy ffurflen gais safonol.

Cyllidir grantiau mwy, hefyd, o'r cynnydd yng ngwerth cyfalaf y buddsoddiadau a ddelir. Y Pwyllgor Buddsoddiadau a Chontractau sy'n penderfynu'r gwerth i'w ddyrannu yn seiliedig ar berfformiad y gronfa yn y blwyddyn blaenorol a'r perfformiad rhagwelir ar gyfer y flwyddyn i ddod. Dyrennir y grantiau mwy (dros £8,000) i sefydliadau sy'n cwrdd a dibenion elusennol yr Ymddiriedolaeth ac mae'r Ymddiriedolwr yn gwahoddi am geisiadau gyllid, unwaith y flwyddyn fel arfer, trwy hysbysebu yn y papurau lleol. Gwneir cais trwy ffurflen gais safonol.

Gwneir dyraniadau yn flynyddol i'r mathau canlynol o brosiectau:-

Cyfleusterau Cymunedol a Chwaraeon (prosiectau cyfalaf bychain);
Neuaddau Pentref (costau rhedeg blynyddol);
Grantiau bach (grantiau bychain unwaith-ac-am-byth yn bennaf sydd yn llai na £8,000);
Grantiau mwy (grantiau mawr unwaith-ac-am-byth yn bennaf sydd yn fwy na £8,000).

POLISI YNGLŶN Â'R ARIAN WRTH GEFN

Canlyniad y strategaeth ariannol a fabwysiadwyd yn 2009 yw nad oes angen rhagor ar arian wrth gefn cyfalaf ar wahân, heblaw i adnabod ymrwymiadau hanesyddol. Oherwydd gall rhai o'r ymrwymiadau ariannol gael eu gwneud dros gyfnod o fwy nac un blwyddyn ariannol, mae'r arian wrth gefn cyffredinol yn cael ei alluogi i fynd i ddiffyg ar yr amod fod llif arian yn ei ddod yn ôl i warged erbyn bydd yr ymrwymiad yn cael ei anrhydeddu'n llawn.

Mae'r Ymddiriedolwr yn ystyried fod lefel gyfredol yr arian wrth gefn yn ddigonol i ddarparu incwm buddsoddi yn y dyfodol ar gyfer taliadau grant a hefyd ar gyfer costau cefnogi llywodraethu.

CYFLAWNI A PHERFFORMIAD

Rhoddwyd grantiau i 65 o gyrff gan ddefnyddio meini prawf y cytunwyd arnynt ac y mae'r Ymddiriedolaeth yn dal i fod yn ffynhonnell bwysig o gyllid i elusennau lleol a chyrff chwaraeon a rhai gwirfoddol.

Parhaodd yr Ymddiriedolaeth i gyllido Oriel Ynys Môn sy'n cael ei rhedeg gan y Cyngor Sir.

Yn ystod y flwyddyn, roedd Oriel Ynys Môn ar agor 359 diwrnod, gan gyrraedd ei darged ar gyfer dyddiau agor.

Yn ystod y flwyddyn, ddaru'r Oriel:-

- Ddenu 97,071 o ymwelwyr, cynnydd o 16.49% ar gyfanswm y flwyddyn flaenorol o 83,331;
- Gynnal 8 arddangosfa gyfoes fawr, 3 arddangosfa gelf gyfoes bach (Oriel Hir) a 3 arddangosfa gelf hanesyddol (Oriel Kyffin & Oriel Tunnicliffe);
- Gynnal 3 arddangosfa amgueddfa;
- Gynnal 20 o weithgareddau teuluoedd;
- Gynnal 27 o weithgareddau â phlant;
- Gynnal 63 ymweliad addysgiadol;
- Roi 12 sgwrs neu ddiwrnod agored yn y gymuned am yr Oriel a'r casgliadau;
- Gynnal 27 o weithgareddau ar gyfer oedolion;
- Gynnal 12 sgwrs y tu ôl i'r llenni;
- Dderbyn 69 ymholiad gan y cyhoedd ynglŷn â'r casgliadau; a
- Gweithio hefo 61 o bartneriaid, lleol a chenedlaethol yng Nghymru a thrwy gydol Prydain, ar wahanol lefelau i ehangu a datblygu enw da'r Oriel a phroffil Ynys Môn.

Yn ychwanegol, eto eleni mae'r Oriel wedi cael y Wobr Gwasanaeth Sicrhau Ansawdd i Atyniadau Ymwelwyr Cymru (rhoddwyd gan Visit Wales) gyda sgor o 82%.

PERFFORMIAD BUDDSODDI

Mae gan yr Ymddiriedolaeth bwerau buddsoddi eang sy'n cynnwys prynu stociau, cyfranddaliadau, gwariannau ac eiddo o bob math pa un a ydynt yn cynhyrchu incwm ai peidio â beth bynnag fo'r risgiau cysylltiedig. Disgrifir y pwerau hyn yn y Weithred Ymddiriedolaeth.

Mae'r perfformiad hyd yma yn erbyn yr amcan tymor-hir y dylai gwerth y gwaddol dyfu yn ôl chwyddiant, wedi ei glandro heb gynnwys gwerth y tir, fel a ganlyn:-

Ers 1990: Targed: £17.758m Gwerth ar 31/03/18: £22.500m, sef £4.742m uwchlaw'r targed.

Incwm Buddsoddiadau

Targed : £628,104   Cyflawni : £601,412, sef £26,692 o dan y targed.

Perfformiad i'w gymharu â'r meincnod

Y strategaeth gytunedig ar gyfer y tymor hir yw ychwanegu 5% uwchben y cyfradd sylfaenol Banc Lloegr, gyda'r meincnod dilynol ar gyfer dyrannu asedau:-

Ecwitïau'r DU	30.0%
Ecwitïau Tramor	36.5%
Llog Sefydlog	25.0%
Eraill	6.0%
Arian Parod	2.5%

Nid oes yna ffî yn gysylltiedig â pherfformiad yn cael ei godi ar y protffolio ond mae yna ffî gyson o 0.40% yn cael ei godi ar hyn o bryd, sy'n cael ei adolygu bob blwyddyn.

ADOLYGIAD ARIANNOL

Roedd yr incwm buddsoddi gros a ragwelwyd am y flwyddyn yn £628,104. Ar ei diwedd, roedd yr incwm buddsoddi yn £601,732 (2016/17: £611,711). Yn ychwanegol, cynyddodd buddsoddiad portffolio mewn gwerth o £225,389m (0.26%) dros y flwyddyn.

Roedd y gyllideb am y flwyddyn yn caniatáu dyrannu grantiau o £928,579 (£770,996 yn 2016/17).

DIGWYDDIADAU AR ÔL DYDDIAD Y FANTOLEN

Ar gyfer 2018/19, gwnaeth yr Ymddiriedolaeth y dyfarniadau grant canlynol o fewn y categorïau blynyddol arferol:-

- Cyfleusterau Cymunedol: £125,000;
- Neuaddau Pentref: £80,000; a
- Oriel Ynys Môn: £215,000.

Yn ychwanegol i'r uchod, gwnaed y dyfarniadau grant isod gan yr Ymddiriedolaeth, fel rhan o'r broses grantiau mwy (dros £8,000), fydd yn cael ei gyllido gan ganran o'r cynnydd mewn gwerth buddsoddiadau cyfalaf ar gyfer un flwyddyn yn unig :-

- Clwb Pêl Droed Bae Cemaes - £37,170;
- Neuadd Bentref Aberffraw - £43,100;
- Cyngor ar Bopeth - £39,794;
- Neuadd Bentref Llanfairynghornwy - £26,388;
- Banc Bwyd Ynys Môn - £20,000;
- Tudur Cyf - £6,000;
- Cymdeithas Treftadaeth Ddiwydiannol Amlwch - £66,414;
- Beiciau Gwaed Cymru - £7,590;
- Clwb Rygbi Llangefni - £18,000;
- Ffrindiau Moelfre - £26,900;
- Côr Ieuenctid Môn - £13,762;
- Ymddiriedolaeth Colofn Môn - £10,000.
- Neuadd Goffa Bodwrog - £24,650;
- Band Biwmares - £10,000; a
- Trip Singapôre Ysgol Gyfun Llangefni - £10,000.

CYNLLUNIAU I'R DYFODOL

Mae'r Ymddiriedolaeth wedi cychwyn sefydlu Cymdeithas Elusennol Gofrestredig a elwir yn "Cymdeithas Elusennol Ynys Môn". Bydd y Sefydliad newydd yn endid cyfreithiol ar wahân a chanddo'r un dibenion elusennol ag Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn. Bydd asedau a rhwymedigaethau Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn yn cael eu trosglwyddo i Gymdeithas Elusennol Ynys Môn yn ystod 2019/20.

DATGANIADAU CYLLIDOL

Mae'r datganiadau ariannol wedi eu paratoi yn unol â'r Datganiad o Arferion Cymeradwy: Cyfrifo ac Adrodd gan Elusennau (FRS102), ac maent yn cydymffurfio â gweithred ymddiriedolaeth yr Elusen a chyfraith berthnasol.

Yng nghyfarfod yr Ymddiriedolaeth ar 23 Ionawr 2019, rhoddwyd cymeradwyaeth i Adroddiad Blynyddol yr Ymddiriedolwr ac i'r Cyfrifon sy'n ymddangos ar dudalennau 8 i 18.

Cymeradwywyd gan yr Ymddiriedolwr ar 23 Ionawr 2019

a llofnodwyd ar ei ran gan: ……………………………………………

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN
Swyddfa'r Sir
Llangefni
Ynys Môn
LL77 7TW
Rhif Elusen Gofrestredig: 1000818

DATGANIAD AR WEITHGAREDDAU ARIANNOL DROS Y FLWYDDYN A DDARFU AR 31 MAWRTH 2018

2016/17 £	ADNODDAU I MEWN	NODYN	Y GRONFA GYFFREDINOL £	Y GRONFA GYFALAF £	CYFANSWM £
	Incwm Buddsoddi				
570,623	- Difidend a llog sefydlog ar fondiau		555,736	-	555,736
40,088	- Llog		45,676	-	45,676
610,711		2	601,412	-	601,412
508	Incwm arall		-	320	320
611,219	**Cyfanswm Adnoddau i mewn**		601,412	320	601,732
	Adnoddau wedi eu gwario				
	Costau Cynhyrchu Cronfeydd	3			
60,016	Costau Rheoli Buddsoddiadau		68,291	-	68,291
19,889	Costau Cyfreithiol a Marchnata		6,900	-	6,900
79,905	**Cyfanswm costau cynhyrchu cronfeydd**		75,191	-	75,191
531,314	**Adnoddau net i mewn ar gael ar gyfer gwariant elusennol**		**526,221**	**320**	**526,541**
	Gweithgareddau Elusennol				
	Grantiau er hyrwyddo amcanion yr Elusen	5			
215,000	- Cyngor Sir Ynys Môn – Oriel Ynys Môn		215,000	-	215,000
165,996	- Cyrff Cymunedol a Gwirfoddol		143,579	-	143,579
390,000	- Grantiau Mwy		-	570,000	570,000
(10,376)	Llai Grantiau heb eu hawlio		(972)	-	(972)
760,620	**Cyfanswm cost Grantiau a Gweithgareddau**		357,607	570,000	927,607
	Llywodraethu				
36,671	Ffioedd a Chostau	6	44,312	311	44,623
797,291	**Cyfanswm Gwariant Elusennol**		**401,919**	**570,311**	**972,230**
877,196	**Cyfanswm Adnoddau wedi eu gwario**		**477,110**	570,311	**1,047,421**
(265,977)	**Adnoddau Net i mewn**		**124,302**	**(569,991)**	**(445,689)**
	Enillion a Cholledion Eraill				
3,033,174	Enillion/(colledion) o ganlyniad i ailbrisiant a gwerthiant asedau buddsoddi	14	-	(500,323)	(500,323)
2,767,197	**Symudiadau Net o Gronfeydd**		**124,302**	(1,070,314)	(946,012)
19,069,611	**Cronfeydd a ddygwyd ymlaen ar 1 Ebrill**		(82,853)	21,919,661	21,836,808
21,836,808	**Cronfeydd a gariwyd drosodd ar 31 Mawrth**		**41,449**	**20,849,347**	**20,890,796**

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN

Swyddfa'r Sir

Llangefni

Ynys Môn

LL77 7TW

Rhif Elusen Gofrestredig : 1000818

Y FANTOLEN FEL AR 31 MAWRTH 2018

2017 £		NODYN	£	£
	Asedau Sefydlog			
22,349,055	Buddsoddiadau	8		21,535,883
22,349,055				21,535,883
	Asedau Cyfredol			
72,021	Dyledwyr ac Incwm wedi ei gronni	9	58,346	
3,077	Arian yn y Banc		7,021	
75,098				65,367
	Ymrwymiadau : Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn			
(39,213)	Credydwyr	10	(38,248)	
(548,132)	Grantiau heb eu talu	11	(672,206)	
(587,345)				(710,454)
(512,247)	**Asedau / (Ymrwymiadau) Cyfredol Net**			**(645,087)**
21,836,808	**Asedau Net**			**20,890,796**
	Cronfeydd	12		
(82,853)	Cronfeydd heb eu : Y Gronfa Gyffredinol			41,448
22,310,189	Cyfyngu : Cyfalaf			21,810,188
(390,528)	: Grantiau i'w Dyrannu o'r Cyfalaf			(960,840)
21,836,808				**20,890,796**

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN

Swyddfa'r Sir

Llangefni

Ynys Môn

LL77 7TW

Rhif Elusen Gofrestredig : 1000818

DATGANIAD LLIF ARIAN FEL AR 31 MAWRTH 2018

	NODYN	2018 £		2017 £	
Llif arian o weithgareddau gweithredu:	**15**		**(910,639)**		**(1,245,349)**
Arian net ddarparwyd gan (ddefnyddiwyd yn) gweithgareddau gweithredu					
Difidendau, llog a rhent o fuddsoddiadau		614,750		561,564	
Elw o werthu asedau		-		-	
Elw o werthu buddsoddiadau		7,264,172		9,680,353	
Prynu buddsoddiadau		(6,767,995)		(11,445,637)	
		1,110,928		(1,203,720)	
Arian net ddarparwyd gan (ddefnyddiwyd yng) weithgareddau buddsoddi			**1,110,928**		**(1,203,720)**
Newid yn yr arian a chywerth arian yn y cyfnod adrodd			**200,289**		**(2,449,069)**
Arian a chywerth arian ar ddechrau'r cyfnod adrodd		623,962		3,073,031	
Newid yn yr arian a chywerth arian yn y cyfnod adrodd		200,289		(2,449,069)	
Arian a chywerth arian ar ddiwedd y cyfnod adrodd			**824,251**		**623,962**

Cymeradwywyd gan yr Ymddiriedolwr ar 23 Ionawr 2019

a llofnodwyd ar ei ran gan ……………………………………..

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL

1. POLISÏAU CYFRIFO

(a) **Sail Cyfrifo:** Darparwyd y datganiadau ariannol yn unol â Chyfrifo ac Adrodd gan Elusennau: Datganiad o Arfer a Argymhellir, sy'n berthnasol i elusennau sy'n darparu eu cyfrifon yn unol â'r Safonau Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y DU ac Iwerddon (FRS 102) (effeithiol o 1 Ionawr 2015) – (SORP Elusennau (FRS102)), y Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y Du ac Iwerddon (FRS102) a gweithred yr Elusen a'r gyfraith berthnasol.

Mae Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn yn cwrdd â diffiniad FRS102 o endid buddiant cyhoeddus. Cofnodi'r asedau a rhwymedigaethau yn y cyfrifon ar gost hanesyddol heblaw y cawsant eu hail-ddatgan yn unol â pholisi cyfrifo perthnasol.

(b) Mae'r **grantiau sy'n daladwy** yn cael eu cydnabod yn y cyfrifon pan fo'r dyraniad wedi ei gymeradwyo gan yr Ymddiriedolaeth, a phan mae unrhyw amod a roddwyd ar y cyllid wedi eu cadarnhau.

(c) Mae'r **incwm buddsoddiadau** yn gynwysedig yn y cyfrifon:-

- am adneuon tymor byr a balansau ar sail gronedig ddyddiol;
- am ecwiti - pan gyhoeddir stoc fel cyn-rhandal;
- am renti – yn y flwyddyn y mae'n codi;
- am gronfeydd cyfun ac incwm arall, pan dderbynnir yr incwm.

Mae'r elfen gyffredin o'r stoc a dderbynnir yn lle difidend arian parod yn cael ei thrin fel incwm i'r gronfa.

(ch) **Gwariant**: Cynhwysir gwariant ar sail gronedig. Mae costau wedi eu rhannu i gategorïau pwrpasol yn y Datganiad ar Weithgareddau Ariannol. Costau cynhyrchu incwm yw'r costau hynny sy'n codi'n uniongyrchol o wella, diogelu neu farchnata'r eiddo buddsoddi a chostau rheoli'r portffolio buddsoddiadau a chodi incwm buddsoddiadau.

Mae gwariant elusennol yn cynnwys grantiau i gyrff gwirfoddol a lleol a chyfraniadau i wasanaethau cyhoeddus. Mae hefyd wedi cynnwys gwariant uniongyrchol ar adeilad hanesyddol ym mherchnogaeth yr Ymddiriedolaeth. Codir y rhain yn y flwyddyn y gwneir y penderfyniad i gynnig grant. Lle mae cyrff wedi cael eu hysbysu o fwriad i gynnig grant yn y dyfodol, nodir hynny heb eu cronni yn y cyfrifon.

Mae rheoli a gweinyddu yn cynnwys taliadau i drydydd partîon yn ymwneud â gweinyddu'r Ymddiriedolaeth.

(d) **Buddsoddiadau**: Mae buddsoddiadau'r Ymddiriedolaeth wedi eu prisio yn ôl pris canolig y farchnad ar gau'r farchnad ar ddyddiad y fantolen, ar wahân i fuddsoddiadau cyfun sydd wedi eu prisio yn ôl y pris bidio.

Mae enillion neu golledion o werthu neu ailbrisio buddsoddiadau yn cael eu codi ar neu eu rhoi ar gredyd yn y Datganiad ar Weithgareddau Ariannol.

(dd) **Eiddo Buddsoddi**: Gweler nodyn 7 i'r cyfrifon.

(e) **Cronfeydd**: Rhoddir eglurhad o natur a phwrpas pob cronfa yn nodyn 12.

(f) **Darparu'r cyfrifon ar sail busnes gweithredol** : Mae'r ymddiriedolwr o'r farn fod gan yr elusen ddigon o arian wrth gefn a bod yr elusen yn fusnes weithredol.

2. INCWM BUDDSODDI

Daw'r cyfan bron o incwm yr Ymddiriedolaeth o fuddsoddiadau yn nwylo'r Rheolwyr Buddsoddi. Mae eu ffioedd yn amodol ar berfformiad y buddsoddiadau ac mae incwm yn cael ei ragamcanu yn net o ffioedd. Roedd cyfanswm incwm ar fuddsoddiadau (heb gynnwys rhenti tir) yn 2017/18 yn £601,412 (£610,711 yn 2016/17).

3. COSTAU CYNHYRCHU'R CRONFEYDD

Rhain yw costau rheoli'r eiddo buddsoddi a'r ffi i'r Rheolwyr Buddsoddi.

	2017/18 **£**	**2016/17** **£**
Ffi'r Rheolwyr Buddsoddi	68,291	60,016
Costau Cyfreithiol	6,900	19,889
	75,191	79,905

Mae'r gost o wella, diogelu neu farchnata'r eiddo buddsoddi yn cael ei godi i'r Gronfa Gyfalaf. Codir rhan gyntaf o ffi'r Rheolwyr Buddsoddi yn erbyn y Gronfa Gyffredinol ac unrhyw gost ychwanegol am berfformiad gwell na'r cyffredin, £dim ar gyfer 2017/18 (2016/17: £dim), yn erbyn y Gronfa Gyfalaf.

4. CYDNABYDDIAETH YMDDIRIEDOLWR A THRAFODION CYFFELYB

Ni dderbyniodd unrhyw aelod o'r Ymddiriedolaeth unrhyw gydnabyddiaeth yn ystod y flwyddyn. Ad-dalwyd costau teithio o £311 (2016/17: £289) i aelodau'r Ymddiriedolaeth.

Rheolwyr allweddol yr Ymddiriedolaeth yw y Prif Weithredwr, Swyddog Adran 151, Rheolwr Grantiau, Uwch Gyfrifydd a Chynorthwyydd Gweinyddol Cyngor Sir Ynys Môn.

5. GRANTIAU

Isod mae'r gwariant elusennol uniongyrchol gan Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn:-

	2017/18 £	Rhif	2016/17 £	Rhif
Cyngor Sir Ynys Môn				
- Oriel Ynys Môn	215,000	1	215,000	1
Grantiau i gyrff cymunedol a gwirfoddol				
- Cyfleusterau Cymunedol a Chwaraeon a Chyrff Elusennol Arall	63,579	18	85,996	23
- Costau Rhedeg Neuaddau Pentref	80,000	30	80,000	32
Grantiau Mwy				
- Gemau yr Ynysoedd	40,000	1	40,000	1
- Urdd Gobaith Cymru	40,000	1	40,000	1
- Clwb Ffermwyr Ifanc	30,000	1	30,000	1
- Menter Môn	110,000	1	110,000	1
- Menter Iaith	-	-	50,000	1
- Eisteddfod Genedlaethol Cymru	-	-	37,500	1
- Menter Cymdeithasol	-	-	37,500	1
- Cwmni Frân Wen	-	-	45,000	1
- Canolfan Ucheldre	30,000	1	-	-
- Mind Ynys Môn a Gwynedd	20,000	1	-	-
- Rheilffyrdd Canolog Môn	25,000	1	-	-
- Canolfan Hamdden Biwmares	45,000	1	-	-
- Cwmni Tref Llangefni	25,000	1	-	-
- Cyngor Cymuned Llanfair M E	10,000	1	-	-
- Clwb Bocsio Caergybi	20,000	1	-	-
- Cadet Môr Caergybi	20,000	1	-	-
- Cyngor Tref Caergybi	50,000	1	-	-
- Neuadd Bentref Llanddona	45,000	1	-	-
- Medrwn Môn	25,000	1	-	-
- CG Môn	35,000	1	-	-
	928,579	**65**	**770,996**	**64**

Ar dudalen 19 rhestrir y grantiau hynny gwerth dros £1,000.

Grantiau heb eu hawlio

Mae balansau sydd yn weddil i'r mudiadau isod wedi cael ei ysgrifennu i ffwrdd:-

	2017/18 £	2016/17 £
Cymdeithas Cae Cybi	-	237
Neuadd Bentref Talwrn	-	7
Cyngor Cymuned Moelfre	-	4,756
Cemaes Boat Club	-	3,500
Cae Chwarae Llanfaethlu	-	588
Cyngor Cymuned Bryngwran	-	69
Cyngor Cymuned Penmynydd	-	151
Canolfan Gymuned David Hughes	-	89
Cyngor Cymuned y Fali	-	575
Clwb Arlunio Moelfre	-	404
Neuadd Goffa Bodedern	211	-
Clwb Gymnasteg Môn	136	-
Cylch Llenyddiaeth Llanfairpwll	625	-
	972	**10,376**

6. LLYWODRAETHU

Gweinyddir yr Ymddiriedolaeth gan Gyngor Sir Ynys Môn, gyda costau Gweinyddu o £39,238 (£31,040 yn 2016/17), a fydd yn cael ei godi i'r Gronfa Cyfalaf. Cynrychiola'r costau Llywodraethu ffioedd i gyrff eraill am wasanaethau arbenigol a chostau teithio a chynhaliaeth aelodau'r Ymddiriedolaeth. Nid oes gan yr Ymddiriedolaeth staff. Dyma fanylion y costau Rheoli a Gweinyddu:-

	2017/18 £	2016/17 £
Ffi'r Archwiliwr - am wasanaethau Archwilio	2,500	2,500
Costau Gweinyddu	39,238	31,040
Costau Teithio a Chynhaliaeth	311	289
Cyfryngau	2,044	2,056
Eraill	530	786
	44,623	**36,671**

7. EIDDO BUDDSODDI

Yn ystod 1995, trosglwyddodd Cyngor Bwrdeistref Ynys Môn ddau ddarn o dir yn Rhosgoch a Phorth Amlwch i'r Ymddiriedolaeth a gwerth hwnnw ar y farchnad yn cael ei amcangyfrif yn £550,000. Yr oedd y tir hwn yn rhan o gytundeb terfynol cwmni Shell (UK) Cyf. (gweler Adroddiad yr Ymddiriedolwr) ac ynghlwm wrtho'r un amodau â'r rheini oedd ynghlwm wrth yr arian gwreiddiol. Gwerthwyd rhan o'r tir ym Mhorth Amlwch yn 1995/96 a gwerthwyd gweddill y tir yn Rhosgoch yn ystod 2015/16.

Nid oes gwerth i weddill y tir ym Mhorth Amlwch, sef amcangyfrif pris y farchnad, ac mae'n cael ei dynodi fel ased treftadaeth. Mae'n cynnwys un ochor i'r harbwr, sy'n dyddio'n ôl i'r 18fed ganrif, a hefyd Melin Mona, a adeiladwyd yn gynnar yn y bedwaredd ganrif ar bymtheg. Mae'r tir yn cael ei ddefnyddio gan y cyhoedd ac mae'r Ymddiriedolaeth wedi cytuno i fynediad cyhoeddus i'r Felin ac mae'n ystyried cynigion i gyflawni ei amcanion cadwriaethol a diogelu'r amgylchedd yng nghyswllt y tir hwn.

Gwnaed y gwaith prisio yma gan Brisiwr y Cyngor fel ar 31 Mawrth 2018. Mae'r Prisiwr yn Aelod o'r Sefydliad Brenhinol o'r Syrfewyr Siartredig (MRICS) ac mae'n gyflogedig gan y Cyngor.

Nid oes gan yr Ymddiriedolaeth Asedau Treftadaeth arall, na pholisi i gaffael yn weithredol unrhyw asedau ychwanegol o'r fath.

8. BUDDSODDIADAU

Gellir dadansoddi'r buddsoddiadau yn y fantolen fel a ganlyn:-

	2017/18 £	2016/17 £
Equiti'r DU	13,459,742	6,799,281
Ecwiti Tramor	2,051,428	8,897,062
Llog Sefydlog	3,552,680	4,075,246
Dewisiadau arall	1,654,804	1,956,581
	20,718,654	21,728,170
Arian Parod	817,229	620,885
	21,535,883	**22,349,055**

Mae arian parod a fuddsoddir yn cynnwys symiau bychain o arian tramor. Dangosir y cyfan o'r buddsoddiadau yn ôl eu gwerth ar y farchnad.

Mae'r gwerth hanesyddol cyfatebol ar 31 Mawrth 2018 fel a ganlyn:-

	Gwerth Hanesyddol £'000	Gwerth y Farchnad £'000	Gwahaniaeth £'000
Equiti'r DU	11,818	13,460	1,642
Ecwiti Tramor	1,919	2,051	132
Llog Sefydlog	3,466	3,553	87
Dewisiadau arall	1,467	1,655	188
	18,670	**20,719**	**2,049**

Delir y buddsoddiadau trwy reolwyr buddsoddi ac yn enw enwebeion ac mae modd gwerthu'r holl ddaliadau yn ddidrafferth.

Ar ddyddiad y fantolen, 'roedd y daliadau unigol mwyaf yn bennaf mewn buddsoddiadau cyfun (HSBC Index Tracker Investment Funds - FTSE All-Share Index Fund 12.58% o werth y portffolio; HSBC Global Investment Funds - Global Emerging Markets 9.17% o werth y portffolio; HSBC Index Tracker Investment Funds - FTSE All-World Index Fund 7.68% o werth y portffolio; HSBC Index Tracker Investment Funds - American Index Fund 6.70% o werth y portffolio a The Charities Property Fund 5.10% o werth y portffolio.

	Gwerth Hanesyddol £'000	Gwerth y Farchnad £'000	Enillion A Wireddir £'000
Dygwyd Ymlaen	18,732	21,728	-
Gwerthiannau ac Adbryniadau	(6,828)	(7,265)	437
Pryniannau ac ati	6,766	6,766	-
Cyfanswm Enillion /(Colledion) yn ystod y flwyddyn	-	(510)	-
	18,670	**20,719**	

Cyfrifir enillion/ (colledion) a wireddir fel y cyfanswm gwahaniaeth rhwng incwm gwerthiant a chost hanesyddol. Cyfanswm enillion/ (colledion) ar fuddsoddiadau yw cyfanswm yr enillion / (colledion) a wireddir o werthu daliadau net o unrhyw addasiadau i gost hanesyddol ynghyd ag enillion/(colledion) heb eu gwireddu.

9. DYLEDWYR AC INCWM CRONEDIG

	2017/18 £	2016/17 £
Incwm Buddsoddi Cronedig	58,346	72,021
	58,346	**72,021**

10. CREDYDWYR A CHRONIADAU

	2017/18 £	2016/17 £
Ffi Rheolwyr Buddsoddi	17,258	16,853
Cyngor Sir Ynys Môn	18,490	19,860
Ffi archwilio	2,500	2,500
	38,248	**39,213**

11. DYRANIADAU NA CHAWSANT EU TALU

Grantiau yw’r rhain a roddwyd yn y blynyddoedd blaenorol â'r ymgeiswyr heb hawlio'r arian eto. Fel arfer, mae'r grantiau hynny sydd ddim yn cael eu hawlio cyn pen pedair blynedd yn cael eu dileu, ac adlewyrchir hyn yn y ffigwr hwn.

Mae’r grantiau adfywio yn cefnogi cynlluniau lle mae'r ymgeiswyr yn hawlio taliadau dros gyfnod o flynyddoedd.

12. CRONFEYDD

	Cronfa Cyffredinol £’000	Cronfa Cyfalaf £’000	Dyrannwyd o’r Gronfa Cyfalaf £’000
Eiddo Buddsoddi	-	-	-
Buddsoddiadau	686	21,810	(961)
Asedau Cyfredol Net	(645)	-	-
	41	**21,810**	**(961)**

Mae'r arian parod dros ben yn unrhyw gronfa, nad oes ei angen ar gyfer hylifedd tymor byr, wedi ei fuddsoddi dros dro gyda'r Rheolwyr Buddsoddi.

Y **Gronfa Gyfalaf** yw gwaddol yr Ymddiriedolaeth ac mae'n waddol y mae modd ei wario. Mae'n cynnwys tir ac arian a dderbyniwyd gan Gyngor Bwrdeistref Ynys Môn oddi wrth Shell (UK) Cyf. pryd y rhoddwyd y gorau i weithio eu Glanfa Olew ym Môn, ac a drosglwyddwyd i'r Ymddiriedolaeth yn 1990 a 1995, ynghyd â'r twf cyfalaf ar y symiau hyn. O bryd i'w gilydd, gellir rhyddhau cyfalaf i gyllido prosiectau penodol ar bleidlais mwyafrif o ddwy ran o dair o aelodaeth yr Ymddiriedolaeth.

Mae'r symudiadau yn y Gronfa Cyfalaf yn ymwneud ag enillion a cholledion ar fuddsoddiadau, yr elfen perfformiad o ffi y Rheolwyr Buddsoddi ac unrhyw gostau o wella, diogelu neu farchnata'r tir fel y dangosir yn y Datganiad ar Weithgareddau Ariannol.

Mae'r balans ar y **Gronfa Gyffredinol** yn cyfateb i'r gwarged a'r diffygion a gronnwyd dros y blynyddoedd diwethaf, sef gwarged y mae'r Ymddiriedolaeth yn rhydd i'w defnyddio yn ôl yr amcanion elusennol.

Mae incwm o'r buddsoddiadau, a'r costau eraill na chodir i'r gronfa cyfalaf yn y flwyddyn, yn ymwneud â'r Gronfa Gyffredinol digyfyngiad fel sy'n ymddangos yn y Datganiad ar Weithgareddau Ariannol. Mae'r dyraniadau a wneir yn rhaglen grantiau blynyddol yr Ymddiriedolaeth hefyd yn berthnasol i'r gronfa wrth gefn hon.

13. DADANSODDIAD O SYMUDIADAU RHWNG CRONFEYDD

	Balans dygwyd ymlaen £	Adnoddau i mewn £	Adnoddau wedi eu Defnyddio £	Enillion a Cholledion £	Symudiad ar Fuddsoddiadau £	Balans i'w ddwyn ymlaen £
Y Gronfa Gyffredinol	(82,853)	601,412	(477,110)	-	-	41,449
Y Gronfa Gyfalaf	22,310,189	320	-	-	(500,323)	21,810,186
Grantiau a Ddyrannwyd	(390,528)	-	(570,311)	-	-	(960,839)
	21,836,808	**601,732**	**(1,047,421)**	**-**	**(500,323)**	**20,890,796**

14. DADANSODDIAD O'R ENILLION/(COLLEDION) AR AILBRISIADAU A GWAREDIADAU O ASEDAU BUDDSODDI

	2017/18 £	2016/17 £
(Colled) gwireddwyd ar werthu Ased Sefydlog	-	-
(Colled) heb ei wireddu ar Ailbrisio	-	-
Cynnydd wireddwyd yng ngwerth Buddsoddiadau a ddelir	(500,323)	3,033,174
	(500,323)	**3,033,174**
Adnoddau net sy'n dod i mewn	**(445,689)**	**(265,977)**
Cyfanswm	**(946,012)**	**2,767,197**

15. CYSONI SYMUDIAD NET YN Y CYLLID I LIF ARIAN NET O WEITHGAREDDAU GWEITHREDU

	2018 £	2017 £
Symudiad net yn y cyllid ar gyfer y cyfnod adrodd	(946,012)	2,767,197
Addasiad ar gyfer :		
Difidendau, llog a rhent o fuddsoddiadau	(601,732)	(611,219)
Enillion wedi eu gwireddu a heb eu gweireddu ar waredu	500,323	(3,033,174)
(Cynnydd)/gostyngiad yn nyledwyr	13,675	(27,816)
Cynnydd/(gostyngiad) yng nghredydwyr	123,107	(340,337)
Arian net ddarparwyd gan (ddefnyddiwyd yng) ngweithgareddau gweithredu	**(910,639)**	**(1,245,349)**

Grantiau dros £1,000 / Grants over £1,000

Mudiad	Grant (£)	Organisation
Oriel Ynys Môn	215,000.00	Oriel Ynys Môn
Cynllun Arweiniol Menter Mon	110,000.00	Menter Mon Leader Scheme
Cyngor Tref Caergybi	50,000.00	Holyhead Town Council
Canolfan Hamdden Biwmaris	45,000.00	Beaumaris Leisure Centre
Neuadd Bentref Llanddona	45,000.00	Llanddona Village Hall
Urdd Gobaith Cymru	40,000.00	Urdd Gobaith Cymru
Cymdeithas Gemau'r Ynys	40,000.00	Island Games Association
Cymunedau'n Gyntaf Mon	35,000.00	Môn Communities First
Ffermwyr Ifanc Ynys Môn	30,000.00	Isle of Anglesey Young Farmers
Canolfan Ucheldre	30,000.00	Ucheldre Centre
Rheilffordd Canolog Môn Cyf	25,000.00	Anglesey Central Railway Ltd
Cwmni Tref Llangefni	25,000.00	Cwmni Tref Llangefni
Medrwn Môn	25,000.00	Medrwn Môn
Ynys Môn & Gwynedd Mind	20,000.00	Ynys Mon & Gwynedd Mind
Clwb Bocsio Caergybi	20,000.00	Holyhead Boxing Club
Cadetiaid Môr Caergybi	20,000.00	Holyhead Sea Cadets
Cyngor Cymuned Llanfair M E	10,000.00	Llanfair M E Community Council
Trigolion Llanddaniel Fab	8,000.00	Llanddaniel Fab Residents
Canolfan Llanfairynghornwy	8,000.00	Llanfairynghornwy Centre
Clwb Criced Porthaethwy	8,000.00	Menai Bridge Cricket Club
Clwb Peldroed Llandegfan	7,000.00	Llandegfan Football Club
Cymdeithas Morisiaid Môn	4,676.00	Morisiaid Môn Society
Grwp Cymunedol Amlwch	4,200.00	Amlwch Community Group
Neuadd Gymuned ac Eglwys Moelfre	3,918.00	Moelfre Church and Community Hall
Cymdeithas Tir Glas	3,804.00	Tir Glas Society
Canolfan Gymuned Kingsland	3,700.00	Kingsland Community Centre
Sefydliad Coffau Rhyfel Amlwch	3,700.00	Amlwch War Memorial Institute
Canolfan Gymuned Newry	3,700.00	Newry Community Centre
Neuadd Bentref Ymddiriedolaeth David Hughes (Cemaes)	3,700.00	Trust David Hughes Village Hall (Cemaes)
Neuadd Gymuned David Hughes	3,700.00	David Hughes Community Hall
Neuadd Bentref Rhosneigr	3,700.00	Rhosneigr Village Hall
Gnisiog Cyf	3,219.00	Gnisiog Cyf
Sefydliad Prichard Jones	3,197.00	Prichard Jones Institute
Canolfan Gymuned Gwelfor	3,079.00	Gwelfor Community Centre
Neaudd Bentref Bae Trearddur	2,800.00	Trearddur Bay Village Hall
Neuadd Gymuned Llaingoch	2,650.00	Llaingoch Community Hall
Neuadd Bentref Gaerwen	2,611.00	Gaerwen Village Hall
Neuadd y Plwyf Llandegfan	2,489.00	Parish Hall Llandegfan
Cymdeithas Campau & Cymdeithasol Porth Amlwch	2,226.00	Amlwch Port Sports & Social Association
Neuadd Bentref Llangoed	2,198.00	Llangoed Village Hall
Neuadd Goffa Pentraeth	2,117.00	Pentraeth Memorial Hall
Neuadd Bentref Llanfaelog	2,037.00	Llanfaelog Village Hall
Hen Ysgol Marianglas	2,036.00	Hen Ysgol Marianglas
Neuadd Goffa Bodedern	1,912.00	Bodedern Village Hall
Neuadd Bentref Brynteg	1,829.00	Brynteg Village Hall
Createasmile	1,750.00	Createasmile
Canolfan Gymuned Cofeb Rhyfel Porthaethwy	1,709.00	Menai Bridge War Memorial Community Centre
Clwb Bowlio Caergybi	1,575.00	Holyhead Bowling Club
Cyfleillion Swtan	1,545.00	Friends of Swtan
Neuadd Bentref y Talwrn	1,539.00	Talwrn Village Hall
Côr Cymunedol Llanddona	1,395.00	Llanddona Community Choir
Cyngor Cymuned Bryngwran	1,329.00	Bryngwran Community Centre
Clwb Pel Droed Fali	1,329.00	Valley Football Club
Y Ganolfan Brynsiencyn	1,320.00	The Centre Brynsiencyn
Clwb Blowlio Biwmares	1,295.00	Beaumaris Bowling Club
Canolfan Gymdeithasol Rhosmeirch	1,270.00	Rhosmeirch Community Centre
Neaudd Bentref Llanddona	1,095.00	Llanddona Village Hall
Neuadd Gymuned Mudiad y Merched Llaneilian	1,050.00	Llaneilian W.I. Community Hall
	907,399.00	

Datganiad o Gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwr

Yr ymddiriedolwr sydd yn gyfrifol am baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwr a'r datganiadau ariannol yn unol â chyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifo y Deyrnas Unedig (Arferiad Cyfrifo Safonol Cyffredinol y Deyrnas Unedig).

Yn ôl cyfraith elusennau Lloegr a Chymru, mae'n ofynnol i'r ymddiriedolwr baratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol sy'n rhoi golwg wir a theg o'r elusen, yr adnoddau mewnol a'r defnydd o adnoddau yr elusen am y cyfnod. Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, mae'n ofynnol i'r ymddiriedolwr:-

(a) ddefnyddio a chymhwyso yn gyson bolisïau cyfrifyddol addas a luniwyd;
(b) dilyn dulliau ac egwyddorion Datganiadiadau Cymeradwyol o Ymarferion Elusennnau (SORP);
(c) gwneud dyfarniadau ac amcangyfrifon rhesymol a phwyllog;
(ch) datgan os yw'r polisïau a fabwysiadwyd yn gyson gyda'r safonau cyfrifo perthnasol, yn amodol ar i'r amrywiadau sylweddol gael eu nodi a'u hesbonio yn y datganiadau ariannol; a
(d) paratoi datganiadau ariannol ar sail busnes byw onid yw'n amhriodol cymryd yn ganiataol y bydd yr elusen yn parhau i weithredu.

Mae'r ymddiriedolwr yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifyddol digonol sydd yn dangos, gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw bryd, sefyllfa ariannol yr elusen, sydd yn caniatáu iddynt sicrhau bod a'r y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â'r Ddeddf Elusennau 2011, Rheoliadau (Cyfrifo ac Ymadrodd) Elusennau a'r darpariaethau o fewn gweithredoedd yr ymddiriedolaeth. Yr ymddiriedolwr sydd hefyd yn gyfrifol am ddiogelu asedau'r elusen ac, felly, am gymryd camau priodol i atal a darganfod twyll ac afreoleidd-dra arall.

Adroddiad yr Archwiliwr Annibynnol i Ymddiriedolwr Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn

Yr ydym wedi archwilio datganiadau ariannol Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn am y flwyddyn i'r 31ain Mawrth 2017, sydd yn cynnwys y Datganiad o Weithredoedd Ariannol, y Fantolen a'r nodiadau perthnasol. Y fframwaith adrodd ariannol a ddefnyddiwyd i baratoi y datganiadau ariannol yw cyfraith cymwys a Safonau Cyfrifo y Deyrnas Unedig (Arferiad Cyfrifo Safonol Cyffredinol y Deyrnas Unedig).

Mae'r adroddiad hwn wedi ei baratoi ar gyfer ymddiriedolwr yr elusen, fel corff, yn unig yn unol ag Adran 144 o'r Ddeddf Elusennau 2011 a'r rheoliadau o dan Adran 154 o'r Ddeddf. Mae'n gwaith archwilio wedi ei ymgymryd fel y gallwn adrodd i ymddiriedolwr yr elusen y materion hynny y mae'n ofynnol i ni adrodd mewn adroddiad archwiliwr ac i ddim pwrpas arall. Hyd at yr eithaf a ganiateir trwy gyfraith, nid ydym yn derbyn na cymryd cyfrifoldeb i unrhyw un heblaw yr elusen ac ymddiriedolwr yr elusen, fel corff, am ein gwaith archwilio, am yr adroddiad hwn nac am y farn yr ydym wedi ei ffurfio.

Priod Gyfrifoldebau Yr Ymddiriedolwr a'r Archwiliwr

Fel yr eglurir yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwr, yr ymddiriedolwr sydd yn gyfrifol am baratoi y datganiadau ariannol sy'n rhoi golwg gwir a theg.

Yr ydym wedi ein hapwyntio fel archwiliwr yn unol ag Adran 144 o Ddeddf Elusennau 2011 ac yn adrodd yn unol â rheoliadau o dan Adran 154 o'r Ddeddf. Ein cyfrifoldeb ni yw archwilio'r datganiadau ariannol a rhoi barn arnynt yn unol â gofynion y gyfraith berthnasol a'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (Y Deyrnas Unedig ac Iwerddon). Mae'n ofynnol dan y safonau hynny i gydymffurfio â Safonau Moesol i Archwilwyr gan y Bwrdd Arferion Archwilio.

Adroddiad yr Archwiliwr Annibynnol i Ymddiriedolwr Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn (Parhad)

Cwmpas yr archwiliad o'r datganiadau ariannol

Mae archwiliad yn cynnwys sicrhau tystiolaeth am y symiau a'r datgeliadau yn y datganiadau ariannol sydd yn ddigonol i roi sicrwydd rhesymol fod y datganiadau ariannol yn rhydd rhag camddatganiad sylweddol, boed hynny wedi'i achosi trwy dwyll neu gamgymeriad. Mae hyn yn cynnwys asesiad o:- os yw'r polisïau cyfrifo yn briodol i amgylchiadau'r cwmni elusennol, wedi eu defnyddio yn gyson a'u datgelu'n ddigonol; resymoldeb yr amcangyfrifon cyfrifyddu sylweddol a wnaethpwyd gan yr ymddiriedolwr; a chyflwyniad cyffredinol y datganiadau ariannol. Yn ogystal, 'rydym wedi darllen yr wybodaeth ariannol a di-ariannol yn yr Adroddiad Blynyddol a'r datganiadau ariannol i adnabod os oes anghysondebau sylweddol gyda'r datganiadau ariannol sydd wedi eu harchwylio. Os dawn yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau neu anghysondebau sylweddol amlwg, rydym yn ystyried goblygiadau ein adroddiad.

Barn ar y datganiadau ariannol

Yn ein barn, mae'r datganiadau ariannol yn:-

- rhoi golwg gwir a theg ar gyflwr materion y cwmni elusennol ar 31 Mawrth 2017, ac am yr adnoddau a dderbyniwyd a'r adnoddau a ddefnyddiwyd, yn cynnwys yr incwm a'r gwariant, am y flwyddyn yn diweddu bryd hynny;
- wedi eu paratoi'n briodol yn unol a'r Arferiad Cyfrifo Safonol Cyffredinol y Deyrnas Unedig ; ac
- wedi eu paratoi yn unol â gofynion Deddf Elusennau 2011.

Materion yr ydym angen datgan arnynt trwy eithriad

Nid oes gennym ddim i ddatgan ynglŷn â'r materion canlynol lle mae Deddf Elusennau 2011 yn gofyn i ni ddatgan i chwi os, yn ein barn:-

- bod yr wybodaeth yn Adroddiad Blynyddol yr Ymddiriedolwr yn sylweddol anghyson gyda'r datganiadau ariannol;
- nad yw cofnodion cyfrifo digonol wedi eu cadw;
- nid yw'r datganiadau ariannol yn cytuno â'r cofnodion a'r dychweliadau cyfrifyddu; neu
- nid ydym wedi derbyn yr holl o'r wybodaeth a'r eglurhad oedd ei angen ar gyfer yr archwiliad.

W J Matthews a'i Fab
Archwiliwr Statudol
Cyfrifwyr Siartredig
11-15 Y Bont Bridd
Caernarfon
Gwynedd
LL55 1AB

Dyddiedig:

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN	
PWYLLGOR:	**YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN**
DYDDIAD:	**23 IONAWR 2019**
TEITL YR ADRODDIAD:	**CYLLIDEB 2019/20**
PWRPAS YR ADRODDIAD:	**CYLLIDEB AMLINELLOL**
ADRODDIAD GAN:	**TRYSORYDD YR YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN**
GWEITHREDU:	**MABWYSIADU'R GYLLIDEB AR GYFER 2019/20**

1. Crynodeb

1.1 Mae'n rhaid wrth yr adroddiad hwn i gadarnhau dyraniadau cyllido ar gyfer 2019/20.

1.2 Yn 2018/19 mabwysiadodd yr Ymddiredolaeth gyllideb o:-

O'r Gronfa Gyffredinol

- Oriel Ynys Môn £215k;
- Neuaddau Pentref £80k;
- Cyfleusterau Cymunedol a Chwaraeon a Grantiau Bach £125k;
- Cymdeithas Gemau'r Ynysoedd £40k;
- Urdd £40k;
- Ffermwyr Ifanc Ynys Môn £30k;
- Menter Môn £63k; ac
- Ysgol Gyfun Llangefni £10k.

Cyfanswm £603k

O'r Gronfa Cyfalaf

- Clwb Pêl Droed Bae Cemaes £37k;
- Neuadd Bentref Aberffraw £43k;
- Cyngor ar Bopeth £40k;
- Neuadd Bentref Llanfairynghornwy £26k;
- Banc Bwyd Ynys Môn £20k;
- Tudur Cyf £6k;
- Cymdeithas Treftadaeth Ddiwydiannol Amlwch £66k;
- Beiciau Gwaed Cymru £8k;
- Clwb Rygbi Llangefni £18k;
- Ffrindiau Moelfre £27k;
- Côr Ieuenctid Môn £14k;
- Ymddiriedolaeth Colofn Môn £10k.
- Neuadd Goffa Bodwrog £25k; a
- Band Biwmares £10k.

Cyfanswm £350k

2. Gwerth Portffolio ac Incwm Buddsoddi Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn 2019/20

- Gwerth presennol y Portffolio ar 30 Tachwedd 2018 yw £21,652,602;
- Rhagolygon diweddaraf yr Incwm Buddsoddi ar gyfer 2019/20 yw £672,000;
- Rhagolygon Ffioedd Rheoli ar gyfer 2019/20, sydd yn seiliedig ar raddfa sefydlog o 0.4%, yw £104,000; a
- Roedd gwarged o £41,449 yn yr Arian Wrth Gefn a ddygwyd ymlaen o 2017/18. Gweler y Datganiad ar Weithgareddau Ariannol yr Adroddiad Blynyddol 2017/18.

3. Symudiadau yn Arian Wrth Gefn yr Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn

	2018/19 £000	2019/20 £000
Incwm Buddsoddi	680	672
Llai ffioedd rheoli buddsoddi safonol	(94)	(104)
Ar gael i'w wario	586	568

Gwariant

Gwariant Grant (para 1.2 a para 4)	603	483
Cyfanswm Gwariant	603	483

Symudiadau yn yr Arian Wrth Gefn

I/(O) Arian Wrth Gefn	(17)	85
Gwarged / (Diffyg) a ragamcenir ar ddiwedd y flwyddyn	24	109

4. Cyllideb Arfaethedig 2019/20 yr Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn

Math o Grant	Cyllideb o'r Gronfa Gyffredin £'000	Cyllideb o'r Gronfa Gyfalaf £'000
Oriel Ynys Môn	215	
Neuaddau Pentref	80	
Cyfleusterau Cymunedol a Chwaraeon a Grantiau Bach	125	
Grantiau Mwy		350
Ymrwymiadau Tymor Hir:-		
Menter Môn	63	
	483	350

Bwriedir cadw cyllideb y Neuaddau Pentref yn £80k, fel y dyfarnwyd yn 2018/19. Fodd bynnag, yn ddiweddar, mae'r swm a wariwyd ar Neuaddau Pentref wedi bod yn llai na £80k (£67k yn 2015/16, £64k yn 2016/17, £64k yn 2017/18 a £44k hyd at Chwarter 3 yn 2018/19). Mae'n bosib lleihau y gyllideb i adlewyrchu y derbyniadau diweddar.

Bwriedir cadw cyllideb y Cyfleusterau Cymunedol a Chwaraeon a Grantiau Bach yn £125k fel y dyfarnwyd yn 2018/19. Fodd bynnag, yn ddiweddar, mae'r swm a wariwyd ar Gyfleusterau Cymunedol a Chwaraeon a Grantiau Bach wedi bod yn llai na £125k (£103k yn 2015/16, £86k yn 2016/17, £59k yn 2017/18 a £108k yn 2018/19). Mae'n bosib lleihau y gyllideb i adlewyrchu y derbyniadau diweddar.

Yn 2018/19, bydd diffyg yn y gyllideb o £17k, fodd bynnag, fel y dywedir yn Adran 2 yr adroddiad yma, roedd gwarged o £41k yn yr arian wrth gefn a ddygwyd ymlaen o 2017/18. Bydd hyn yn arwain at warged i'w ddwyn ymlaen i 2019/20. Os mabwysiedir y gyllideb yn Adran 4, bydd gwarged rhagamcanedig o £109k i'w ddwyn ymlaen i 2020/21.

Yn 2014/15, penderfynodd Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn ddyrannu grant i Ffermwyr Ifanc Ynys Môn, Urdd Gobaith Cymru a Chymdeithas Gemau'r Ynysoedd Ynys Môn yn flynyddol am gyfnod o 5 mlynedd. Mae'r swm llawn a ddyranwyd i bob mudiad wedi ei groni yng nghyfrifon 2014/15 er mai dim ond rhan or cyllid gafodd ei dalu drosodd i'r mudiadau y flwyddyn honno. Mae'r balans sydd yn weddill i'r Urdd o £16,667, £22,500 i'r Ffermwyr Ifanc a £40,000 i Gymdeithas Gemau'r Ynysoedd i weld ar Fantolen yr Ymddiriedolaeth fel dyraniadau heb eu talu. Bydd y taliadau yma'n cael eu gwneud yn 2019/20; fodd bynnag, nid oes angen dyrannu gan fod y symiau wedi eu croni yn 2014/15. Yn 2018/19 penderfynodd Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn ddyrannu grant i Menter Môn yn flynyddol am gyfnod o 3 mlynedd. Yn 2019/20, bydd y gyllideb yn £63k, gyda gofyniad am gyllideb pellach yn 2020/21.

5. Y Cylch Cyllido 2019/20

Cynigir cyhoeddi hysbysebion am grantiau blynyddol bach i'w dyfarnu gan y Pwyllgor Grantiau Cyffredinol yng nghanol mis Mawrth 2019, gyda dyddiad cau o Dydd Gwener 10 Mai 2019 ar gyfer cyflwyno ceisiadau. Gweler Adran 7(a) ar gyfer y gyllideb a argymhellir.

6. Grantiau Mwy 2019/20

Yn ei gyfarfod ar 6 Tachwedd 2018, penderfynodd y Pwyllgor Buddsoddi a Chontractau fod dyraniad o £350k yn cael ei wneud ar gael at gyllido grantiau mwy yn 2019/20. Yn mis Rhagfyr 2018, roedd hysbyseb yn yr Holyhead & Anglesey Mail yn cynnig i fudiadau gwneud cais ar gyfer arian grant yn 2019/20, hefo dyddiad cau ar gyfer ceisiadau o Ddydd Gwener, 25 Ionawr 2019. Mae safle Facebook a Twitter y Cyngor hefyd wedi bod yn hysysebu y grantiau mwy ar gyfer 2019/20, gyda'r ffurflen gais ar gael ar wefan y Cyngor.

7. Argymhellion

(a) Mabwysiadu'r gyllideb ar gyfer 2019/20 fel a ganlyn:-

Oriel Ynys Môn	£215k
Neuaddau Pentref	£ 80k
Cyfleusterau Cymunedol a Chwaraeon a Grantiau Bach	£125k
Grantiau Mwy o'r Gronfa Cyfalaf (gweler Adran 6 uchod)	£350k
Ymrwymiadau Tymor Hir parhaus (wedi eu torri lawr yn Nhabl 4)	£ 63k

(b) Dirprwyo swm o £125k i'r Pwyllgor Grantiau Cyffredinol i ddelio gyda cheisiadau ar gyfer Cyfleusterau Cymunedol a Chwaraeon a Grantiau Bach.

R MARC JONES
TRYSORYDD –
YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN **11 IONAWR 2018**

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN	
PWYLLGOR	**YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN**
DYDDIAD	**23 IONAWR 2019**
TEITL YR ADRODDIAD	**Cyllid yn y Dyfodol ar gyfer yr Urdd a Ffermwyr Ifanc Môn**
PWRPAS YR ADRODDIAD	**Ystyried sut i ddelio gyda cheisiadau am gyllid yn y dyfodol gan yr Urdd a Ffermwyr Ifanc Môn**
ADRODDIAD GAN	**Trysorydd – Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn**
GWEITHREDU	**Ystyried yr adroddiad a phenderfynu sut i ddelio gyda cheisiadau am gyllid yn y dyfodol gan y ddau fudiad**

1. RHAGARWEINIAD

1.1 Ym mis Mehefin 2014, penderfynodd yr Ymddiriedolaeth roddi grant blynyddol o £40k y flwyddyn i'r Urdd am gyfnod o 5 mlynedd, a phenderfynodd roddi grant blynyddol o £30k i Ffermwyr Ifanc Môn am yr un cyfnod o 5 mlynedd.

1.2 Roedd y Cyngor Sir wedi bod yn darparu cymorth ariannol i'r ddau fudiad yn flaenorol ond, oherwydd y pwysau ariannol roedd y Cyngor yn ei wynebu, cafodd y cyllid hwn ei dorri ac roedd y grant a ddyfarnwyd gan yr Ymddiriedolaeth yn caniatáu i'r ddau fudiad barhau ac i ddatblygu'r gwaith oedd yn cael ei wneud i ddarparu rhaglen o weithgareddau a chefnogaeth ar gyfer pobl ifanc Ynys Môn.

1.3 Er y dyfarnwyd y grant ar gyfer blynyddoedd ariannol 2014/15, 2015/16, 2016/17, 2017/18 a 2018/19, dim ond £23,333 o'r £40,000 a ddyfarnwyd a gafodd ei dalu i'r Urdd yn 2014/15 a dim ond £7,500 o'r £30,000 a ddyfarnwyd a gafodd ei dalu i Ffermwyr Ifanc Môn yn 2014/15. O ganlyniad, bydd £16,667 yn cael ei dalu i'r Urdd yn 2019/20 a bydd £22,500 yn cael ei dalu i Ffermwyr Ifanc Môn yn 2019/20.

2. DELIO GYDA CHEISIADAU AM ARIAN GRANT YN Y DYFODOL

2.1 Hyd at 2016, nid oedd yr Ymddiriedolaeth ond yn dyfarnu grantiau o hyd at £8,000 trwy broses ymgeisio ffurfiol, er hyn roedd wedi dyfarnu grantiau mwy i nifer o fudiadau eraill ar sail ad-hoc, gyda'r ceisiadau'n cael eu hystyried ar eu rhinweddau eu hunain heb ystyriaeth i unrhyw geisiadau eraill posib. Roedd yr Urdd a Ffermwyr Ifanc Môn wedi derbyn eu harian grant trwy'r broses ad-hoc hon.

2.2 Oherwydd nifer y mudiadau oedd yn dod ymlaen yn ceisio am arian grant uwchlaw'r terfyn o £8,000 ac er mwyn cael dull mwy strwythuredig gyda gwell rheolaeth, a oedd yn caniatáu gallu dyfarnu grantiau mewn modd teg a thryloyw, penderfynodd yr Ymddiriedolaeth gyflwyno proses grantiau mwy o 2017 ymlaen. Byddai'r grantiau hyn yn cael eu hariannu o'r twf yng ngwerth cyfalaf y portffolio ac roedd hyn hefyd yn lleihau'r galw i ariannu grantiau'n gyfan gwbl o'r incwm refeniw blynyddol a gynhyrchwyd.

2.3 Er bod y broses ffurfiol, strwythuredig hon wedi bod mewn lle ers 2017, mae'r Ymddiriedolaeth wedi dyfarnu grant i brosiect Leader Menter Môn (24 Ionawr 2018) ac i ddisgyblion o Ysgol Gyfun Llangefni (27 Mehefin 2018) tu allan i'r broses grantiau mwy blynyddol. Yn ychwanegol at hyn, mae'r Ymddiriedolaeth wedi penderfynu mewn egwyddor dyfarnu grant i Gymdeithas Gemau'r Ynysoedd Ynys Môn i'w cynorthwyo gydag ariannu'r gwaith o gynnal y Gemau yn 2025 (28 Chwefror 2018).

2.4 Yn y cyfarfod ym mis Rhagfyr 2017, penderfynodd yr Ymddiriedolaeth hefyd y gellir rhoi ystyriaeth i geisiadau gan sefydliadau sydd wedi derbyn cyllid o'r blaen yn ystod y 5 mlynedd diwethaf, fel rhan o'r broses grantiau mwy, ond dim ond pan fo'r holl geisiadau eraill wedi cael eu hystyried a bod cyllid yn weddill sydd heb ei ddyfarnu.

2.5 Unwaith eto, rydym wedi gwahodd ceisiadau gan sefydliadau am grantiau mwy a'r dyddiad olaf ar gyfer derbyn y ceisiadau yw 25 Ionawr 2019, a bydd y ceisiadau'n cael eu hystyried gan y Pwyllgor Adfywio yn ei gyfarfod ar 13 Chwefror 2019. Bydd y penderfyniad terfynol ar ddyfarnu'r grantiau yn cael ei wneud gan yr Ymddiriedolaeth yn ei gyfarfod ar 16 Ebrill 2019.

2.6 Mae Ysgrifennydd a Thrysorydd yr Ymddiriedolaeth wedi cyfarfod gyda chynrychiolwyr o'r Urdd a Ffermwyr Ifanc Môn yn rhoi gwybod iddynt y bydd gofyn i'r Ymddiriedolaeth ystyried sut y bydd yn delio gydag unrhyw geisiadau am gyllid yn y dyfodol ac i ofyn i'r ddau fudiad gyflwyno cais am gyllid at y dyfodol.

2.7 Yng nghyfarfod yr Ymddiriedolaeth ar 12 Rhagfyr 2018, pan yr oeddent yn trafod cyllid i'r Urdd ac i Ffermwyr Ifanc Ynys Môn, roedd yr Aelodau yn derbyn fod y ddau fudiad yn hollbwysig i roi cyfleon i bobl ifanc gymryd rhan mewn gweithgareddau a chystadlaethau, fodd bynnag cysidrwyd hefyd y dylai pob mudiad gael eu trin yn gyfartal fel rhan o'r broses dyfarnu grantiau.

3. OPSIYNAU I'W HYSTYRIED

3.1 Wrth ddelio gyda cheisiadau am gyllid gan yr Urdd a Ffermwyr Ifanc Môn, mae'r opsiynau canlynol ar gael:-

1. Ystyried yr Urdd a / neu Ffermwyr Ifanc Môn fel sefydliadau a ffafrir ac ymdrin gyda'u ceisiadau am gyllid tu allan i'r broses grantiau mwy gyda'r posibilrwydd y byddai'r mudiadau yn cael eu hariannu fwy nag unwaith pob 5 mlynedd h.y. yn groes i'r penderfyniad ym mis Rhagfyr 2017 (gweler paragraff 2.4 uchod). Pe bai'r Ymddiriedolaeth yn penderfynu dilyn yr opsiwn hwn, mae'r ddau fudiad wedi nodi y byddent yn dymuno mynychu cyfarfod yr Ymddiriedolaeth yn bersonol i roi gwybodaeth i Aelodau'r Ymddiriedolaeth am yr hyn mae'r mudiadau wedi'i wneud gyda'r arian a dderbyniwyd ers 2014 a sut y byddai'r cyllid pellach yn galluogi'r mudiadau i barhau i ddatblygu'r gwaith maent yn ei wneud. Gan y bydd y ddau fudiad yn parhau i dderbyn cyllid yn 2019, nid oes brys mawr i ddelio gyda'r ceisiadau a gallai'r Ymddiriedolaeth roi ystyriaeth iddynt yn y Gwanwyn neu'n fuan yn yr Haf.

Os rhoddir statws 'sefydliadau a ffafrir' iddynt, nid yw hynny'n awtomatig yn golygu y caiff cyllid ychwanegol ei ddyfarnu i'r ddau fudiad. Byddai unrhyw benderfyniad ar eu hariannu yn y dyfodol yn gorfod cael penderfyniad pellach gan yr Ymddiriedolaeth ar ôl iddo asesu rhinweddau'r ceisiadau.

2. Ystyried y ceisiadau a dderbynnir gan y ddau fudiad fel rhan o'r broses grantiau mwy a chaniatáu i'r Pwyllgor Adfywio argymell i'r Ymddiriedolaeth p'un a ddylai gefnogi'r ceisiadau ai peidio. Mater i'r Pwyllgor Adfywio fydd penderfynu p'un a fydd y mudiadau'n cael gwahoddiad i roi cyflwyniad ffurfiol ar eu gwaith i'r Pwyllgor.

3. Ystyried y ceisiadau a dderbynnir gan y ddau fudiad fel rhan o'r broses grantiau mwy, fel yr uchod, ond dim ond ystyried y ceisiadau pan fo'r holl geisiadau eraill wedi cael eu hystyried, yn unol â phenderfyniad yr Ymddiriedolaeth ym mis Rhagfyr 2017.

4. PENDERFYNIAD I'R PWYLLGOR

4.1 Gofynnir i'r Pwyllgor ystyried a yw'n dymuno trin yr Urdd a/neu Ffermwyr Ifanc Môn fel sefydliadau a ffafrir ac i ystyried eu ceisiadau am gyllid pellach tu allan i'r broses ffurfiol grantiau mwy. Os mai'r penderfyniad yw peidio trin y ddau fudiad yn fwy ffafriol, gofynnir i'r Pwyllgor ystyried a ganiateir i'r ceisiadau gael eu hystyried ynghyd â'r holl rai eraill gan y Pwyllgor Adfywio, neu a fydd dim ond modd ystyried y ceisiadau unwaith mae'r holl geisiadau newydd wedi cael eu hystyried a bod cyllid yn weddill sydd heb ei ddyrannu.

4.2 Gofynnir i'r Pwyllgor ystyried a yw'n dymuno cynyddu'r gyllideb ar gyfer dyraniadau yn 2019/20, naill ai trwy gyllido'r cynnydd o incwm refeniw neu o'r cynnydd yng ngwerth cyfalaf y buddsoddiadau.

R MARC JONES
TRYSORYDD –
YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN **14 IONAWR 2019**

This page is intentionally left blank